

PAIMION MUSIIKKIOPISTO

TOIMINTAKERTOMUS 2025 - 2026

PAIMION MUSIIKKIOPISTO

Perustettu	1973
Kunnallistettu	1.8.1986
Paimion musiikkiopisto	1973-1979
Paimion musiikkikoulu	1979-1995
Paimion musiikkiopisto	1995-

Opetushallituksen myöntämä
järjestämislupa ja pysyvä,
opetustuntikohtainen valtionavustus 2020-

Osastot:	Varhaisiän musiikkikasvatus (musiikkileikkikoulu) Perustaso Syventävä taso Aikuisosasto Avoin osasto
----------	--

Sijaintipaikkakunta:	Paimio
----------------------	--------

Toiminta-alue:	Paimion kaupunki, Sauvon kunta
----------------	--------------------------------

SISÄLLYSLUETTELO

Paimion musiikkiopisto.....	2
Sisällysluettelo	3
Tapahtumat	4
Työvuosi.....	5
Hallinto	5
Talous.....	5
Henkilökunta	5
Oppilaat ja opetustunnit.....	6
Oppilaat osastoittain	6
Oppilaat kotikunnittain.....	7
Solististen aineiden opiskelu	7
Uudet oppilaat.....	7
Tilasto yleisten aineiden suorituksista.....	8
Stipendit.....	8
Kiitos!.....	8
Käytännön tietoja	8
Lukukausimaksut.....	9
Vapaaoppilaspaikat.....	9
Oppilaaksi hakeminen.....	9
Musiikkiopiston tuki ry.....	10
Opetussuunnitelma	10

TAPAHTUMAT

SYYSLUKUKAUSI 2025

Musiikkiopiston omat tapahtumat

- ma 11.8. opettajien kokous
ti 12.8. opetus alkoi
ke 24.9. Kirjastossa soi! Musiikkiopiston oppilaiden musiikkihetki kirjaston keskusaukiolla
ma 13. – su 19.10. (vko 42)
syysloma
ti 28.10. musiikkiopiston Halloween-konsertti lukion ruokalassa
ti 11.11. Kirjastossa soi!
to 4.12. Ari-Pekka Haapasen kitaraoppilaiden joulukonsertti lukion auditoriossa
to 4.12. Marjut Jaakolan oppilaiden pianomatinea lukion ruokalassa
ma 8.12. Merita Niemisen piano-oppilaiden ja Paula Mämmelän lauluoppilaiden konsertti lukion ruokalassa
ti 9.12. Anna Pohjolan viuluoppilaiden ja Merita Niemisen piano-oppilaiden konsertti lukion ruokalassa
to 11.12. musiikkiopiston joulukonsertti Paimiosalissa

Muut tilaisuudet, joissa musiikkiopisto oli mukana

- la 30.8. Nuorisotapahtuma Oodi joelle Jokipuistossa, osana Paimio 700 -juhlavuoden tapahtumia. Musiikkiopiston saksofonioppilas Ahti Mäki musisoi.
la 4.10. Sauvon kirjastotalo 20 vuotta. Musiikkiopiston oppilaiden musiikkihetki Sauvon kirjastossa.
su 16.11. Eläköön elämä ja Paimio! Petri Laaksosen ja paimiolaisten kuorojen yhteinen konsertti koulukeskuksen 1-salissa osana Paimio 700 -juhlavuotta. Musiikkiopiston lasten ja nuorten kuororyhmät mukana Marjut Jaakolan johdolla.
la 6.12. Paimion kaupungin itsenäisyyspäiväjuhla Paimiosalissa. Musiikkiopiston kitaraoppilas Sampo Oksa esiintyi.
su 23.11. Paimion perinteiset joulumarkkinat kaupungintalolla. Musiikkiopiston huilu-, sello- ja piano-oppilaat soittivat jouluisia sävelmiä kirjastossa.

KEVÄTLUKUKAUSI 2026

Musiikkiopiston omat tapahtumat

- ti 10.2. musiikkiopiston Ystävänäpäiväkonsertti lukion ruokalassa
to 26.3. oppilasilta lukion ruokalassa, esiintymässä Ari-Pekka Haapasen kitaraoppilaita, Minna Juhelan huiluoppilaita, Timo Lahden saksofonioppilaita, Marjut Jaakolan piano-oppilaita ja Elina Jaanun sello-oppilaita
ti 21.4. Kirjastossa soi!
to 7.5. musiikkiopiston kevätkonsertti Paimiosalissa
ti 12.5. Anna Pohjolan viuluoppilaiden kevätsoitto lukion ruokalassa
ke 13.5. Ari-Pekka Haapasen kitaraoppilaiden konsertti lukion auditoriossa
ti 19.5. hakupäivä, uusia oppilaita otettiin sekä musiikkiopistoon että kuororyhmiin
to 28.5. Paula Mämmelän lauluoppilaiden konsertti lukion ruokalassa

Muut tilaisuudet, joissa musiikkiopisto oli mukana

Paimion koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman osana musiikkiopisto toteutti elo-syyskuussa 2025 kaikille 9.-luokkalaisille rytmiikkapajan ja tammi-helmikuussa kaikille 1.-luokkalaisille soitinkokeilupajan.

Koko lukuvuoden ajan musiikkiopisto osallistui Paimion Harrastamisen Malliin eli PaHaMa -hankkeeseen järjestämällä Musapajan (Timo Lahti, puhaltimet) Kriivarin koululla.

TYÖVUOSI

Syyslukukausi: 12.8. – 15.12.2025
Kevätlukukausi: 7.1. – 31.5.2026

HALLINTO

Paimion musiikkiopisto on Paimion kaupungin ylläpitämä musiikkioppilaitos, joka antaa taiteen perusopetusta musiikissa laajan oppimäärän mukaan. Hallinnollisesti musiikkiopisto ja kansalaisopisto muodostavat Paimion opiston, jota johtaa rehtori, ja apulaisrehtorin vastuualueena on musiikkiopisto. Paimion opisto kuuluu hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

TALOUS 2025

Tulot:

Kotikuntakorvaukset	22 232 €
Lukukausimaksut	64 685 €

Menot:

Henkilöstökulut	331 292 €
Ostot	3 255 €
Palvelujen ostot	5 559 €
Sisäiset kulut	18 584 €
Muut kulut	4 056 €

Toimintakate	325 115 €
--------------	-----------

Kustannukset 3,4 € / asukas

Opetushallitus myönsi vuonna 2019 Paimion kaupungille järjestämisluvan taiteen perusopetukselle musiikissa, käytännössä musiikkiopiston ylläpitämiseen, ja siihen liittyen pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Vuonna 2025 valtionosuus oli 204 611 €. Vaikka valtionosuus ei näy musiikkiopiston kustannuspaikkakohtaisilla tileillä, se vaikuttaa musiikkiopiston kokonaiskustannuksiin esim. opetustunnin, oppilaspaikan ja asukaskohtaisen menon todellisia kustannuksia laskettaessa.

HENKILÖKUNTA

Apulaisrehtori
Jaanu Elina

sello, musiikkileikkikoulu

Viranhaltijat

Jaakola Marjut
Nieminen Merita
Pohjola Anna

piano, kuoro
piano
viulu

Päätoimiset tuntiohjaajat

Anttonen Siiri*
Haapanen Ari-Pekka
Lahti Timo*
Mämmelä Paula

musiikin historia
kitara
saksofoni, klarinetti, huilu
laulu, musiikkileikkikoulu,
piano

Sivutoimiset tuntiohjaajat

Huovinen Karoliina
Juhela Minna
Niskanen Vilhelmiina

musiikin perusteet 1.4. – 31.5.2026
huilu, nokkahuilu
musiikin perusteet 31.3.20206 asti

Paimion opiston suunnittelijaopettaja

Anna Schukov

harmonikka

* = yhteispäätoiminen tuntiohjaaja

Paimion opiston opintosihteeri: Jeny Hopiavuori

OPPILAAT JA OPETUSTUNNIT

Käytetyt lyhenteet: f = tyttöjä, m = poikia. Kahden luvun kohdissa tiedot ovat syksyltä 2025 / keväältä 2026.

Musiikkiopistossa (perustaso, syventävä taso, soitinvalmennus, aikuisosasto, avoin osasto) opiskeli syyslukukaudella 143 ja kevätlukukaudella 140 oppilasta. Musiikkileikkikouluryhmissä kävi syksyllä 50 ja keväällä 51 alle kouluikäistä lasta. Kuoroon osallistui 27/28 laulajaa, joista musiikkiopiston perusasteen oppilaita 10 ja musiikkiopiston ulkopuolisia 17/18.

Opetustunteja viikossa oli koko lukuvuoden ajan 138,33.

OPPILAAT OSASTOITTAIN

OSASTO	f	m	yhteensä
Perustaso	73/72	36/35	109/107
Syventävä taso	1	0	1
Aikuisosasto	22/23	8/6	30/29
Avoin osasto	1	2	3
Soitinvalmennus	0	0	0
Kuoro	24/25	3	27/28

Musiikkileikkikoulu	31/32	19	50/51
Yhteensä	152/154	68/65	220/219

OPPILAAT KOTIKUNNITTAIN

KUNTA	perus- taso	syventävä taso	aikuis- osasto	avoin osasto	soitin- valmennus	muskari	kuoro	YHTEENSÄ
Paimio	96/95	1	26/25	0	0	37/38	25/26	184
Sauvo	12	0	4	0	0	4	1	21
Tarvasjoki	0	0	0	0	0	0	1	1
Kaarina	0	0	0	1	0	8	0	9
Masku	0	0	0	1	0	0	0	1
Naantali	0	0	0	1	0	0	0	1
Turku	0	0	0	0	0	1	0	1
Ukraina	2/1	0	0	0	0	0	0	2/1
YHT.	109/107	1	30/29	3	0	50/51	27/28	220/219

SOLISTISTEN AINEIDEN OPISKELU (myös sivuaineet)

AINE	f	m	yhteensä
piano	39	16/15	55/54
viulu	15	0	15
huilu	9	0	9
kitara	6/5	15	21/20
harmonikka	0	4	4
klarinetti	0	2	2
saksofoni	2	4	6
sello	7/8	6/5	13
yksinlaulu	9	3	12
yhteensä	87	50/48	137/135

UUDET OPPILAAT

Vuosittain toukokuun lopussa ja elokuun puolivälissä järjestetään musiikillisia lähtötasovalmiuksia kartoittava hakutilaisuus. Toukokuussa ja elokuussa 2025 musiikkiopistoon haki ja otettiin uusia oppilaita yhteensä seuraavasti:

SOITIN	pyrkijöitä	sisään otettuja
piano	9	5
viulu	5	2

kitara	7	4
huilu	2	2
yksilaulu	2	1
yhteensä	25	14

Hakupäivään osallistuneiden lisäksi viuluvalmennusryhmiin otettiin 5 oppilasta.

TILASTO YLEISTEN AINEIDEN TASOSUORITUKSISTA

0-teoria	8
Musiikkitaito 1	7
Musiikkitaito 2	9
Musiikkitaito 3	7
Musiikkitaito 4	2
Kertauskurssi	10
yhteensä	43

STIPENDIT

Musiikkiopiston kevätkonsertissa 7.5.2026 jaettiin musiikkiopiston oppilaille kuusi Paimion musiikkiopiston tuki ry:n musiikin opiskelun kannustukseksi myöntämää stipendiä.

KIITOS !

Musiikkiopisto kiittää

- Paimion kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikatoimea, kirjastoa ja koko sivistystoimea hyvästä ja monipuolisesta yhteistyöstä
- Vistan Vauhtivarpaat -ryhmäperhepäivähoitoa muskariyhteistyöstä
- Musiikkiopiston tuki ry:tä nuotti- ja soitinlahjoituksista sekä oppilaita kannustavista stipendeistä
- Sauvon kirjastoa hyvästä yhteistyöstä

KÄYTÄNNÖN TIETOJA

Paimion musiikkiopisto, Sähköyhtiöntie 2, 21530 PAIMIO

apulaisrehtori puh. 050 463 8446

Paimion opiston toimisto (kaupungintalolla) puh. 02 474 5316

musiikkiopiston opettajien sähköpostiosoitteet muodossa etunimi.sukunimi@paimio.fi

musiikkiopisto internetissä: www.paimio.fi/musiikkiopisto

Opetustilat:

Sähköyhtiöntie 2, Paimio (lukiorakennus)

Opetusaineet:

Yksinlaulu, piano, viulu, sello, kitara, huilu, nokkahuilu, saksofoni, klarinetti, harmonikka, musiikkitaito (teoria-aineet), musiikkileikkikoulu, kuoro.

LUKUKAUSIMAKSUT 1.1.2026 alkaen

Syyslukukaudella on 17 ja kevätlukukaudella 18 opetusviikkoa.

Pääaine 30 min	206 €
Pääaine 45 min	282 €
Sivuaine 30 min	149 €
Pariopetus	144 €
Ryhmäopetus (45 min., vähintään 3 oppilasta)	107 €
Musiikkitaito pääaineena	112 €
Soitinvalmennus 30 min	113 €
Aikuisosasto 30 min	206 €
Aikuisosasto 45 min	282 €
Avoin osasto 30 min	534 €
Kuoro / musiikkiopisto oppilas	62 €
Kuoro / ulkopuolinen	98 €
Soittimen vuokraus	55 €
Tutkintomaksu / ulkopuoliset	105 €
Tutkintomaksu / musiikin perusteet, ulkopuolinen	44 €

Musiikkileikkikoulussa on syyslukukaudella 12 ja kevätlukukaudella 12 opetusviikkoa.

Maksut:

musiikkileikkikouluryhmä 30 min	59 €
musiikkileikkikouluryhmä 45 min	69 €

Sisaralennus 25 % myönnetään automaattisesti kaikille toisesta saman perheen lapsesta alkaen. Sisaralennus ei koske soittimen vuokrausta eikä musiikkiopiston ja musiikkileikkikoulun välisiä sisaruksia. Lukukausimaksuihin sisältyvät musiikin perusteiden opetus ja yhteissoittoon osallistuminen sekä materiaalmaksu 5 €. Lukukausimaksut maksetaan kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä, sähköpostitse lähetettävän maksulinkin kautta tai kotiin lähetettävällä laskulla. Maksu on sitova, eikä sitä hyvitetä, mikäli oppilas keskeyttää opintonsa lukuvuoden aikana.

VAPAAOPPILASPAIKAT

Vapaaoppilaspaikkoja myönnetään hakemuksesta lukuvuodeksi kerrallaan sosiaalisin perustein taiteen perusopetuksen oppilaille. Vapaaoppilaspaikkaa haetaan musiikkiopiston nettisivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella syyskuun puoliväliin mennessä koko lukuvuodeksi ja tammikuun loppuun mennessä kevätlukukaudeksi. Hakemukseen liitetään verotustodistus ja todistus tuloista ja/tai eläkkeestä sekä mahdolliset muut asiaan vaikuttavat asiakirjat.

OPPILAAKSI HAKEMINEN

Musiikkiopiston oppilaaksi voi hakea joka vuosi toukokuun lopussa sekä elokuun puolivälissä. Hakutilanteessa testataan lyhyesti musiikillisia ja musiikinopiskeluun liittyviä valmiuksia. Haun kautta saatu jonotuspaikka on voimassa seuraavan lukuvuoden ajan. Hakutilaisuuksista ilmoitetaan Kunnallislehden Paimio tiedottaa -aukeamilla ja Paimion kaupungin nettisivuilla (www.paimionmusiikkiopisto.fi). Tuloksista ilmoitetaan kirjeitse kaikille hakijoille.

Kuoroon otetaan uusia laulajia pääsääntöisesti kahdesti vuodessa, toukokuun lopussa ja elokuun puolivälissä. Kuoro harjoittelee eri ikä- ja tasoryhmissä, joihin jakaantumista varten kuoroon halukkaat osallistuvat ensin lyhyeen lähtötasokartoitukseen. Hakutilaisuuksien ajankohdista ilmoitetaan Kunnallislehden Paimio tiedottaa -aukeamilla ja Paimion kaupungin nettisivuilla (www.paimionmusiikkiopisto.fi). Lisätietoja saa myös kuoronjohtaja Marjut Jaakolalta ([etunimi.sukunimi\(at\)paimio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)paimio.fi)).

Musiikkileikkikouluryhmiin otetaan alle kouluikäisiä lapsia ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisesti osoitteessa www.opistopalvelut.fi/paimio, josta syksyllä aloittavat ryhmät löytyvät vuosittain 1.6. alkaen ja keväällä toimivat ryhmät 1.12. alkaen. Sivusto on auki ympäri vuorokauden.

Lukuvuoden mittaan mahdollisista vapaista paikoista, varasijoista, ryhmäjaoista ym. saa lisätietoja apulaisrehtorilta.

PAIMION MUSIIKKIOPISTON TUKI RY

Yhdistyksen hallitus kokoontui 25.3.2025. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 14.4.2025. Varoja kerättiin villasukkia myymällä ja järjestämällä kahvitus Paimion opiston iltamissa 15.4. sekä Paimio 700 vuotta -juhlavuoteen liittyvän Eläköön elämä ja Paimio! -konsertin väliajalla.

Musiikkiopiston kevätkonsertissa 7.5.2026 yhdistys jakoi kuusi stipendiä musiikkiopiston oppilaille. Kiitos jäsenmaksutulojen yhdistys pystyi edelleen myös hankkimaan musiikkiopiston kuororyhmien käyttöön nuotteja ja musiikkileikkikouluun soittimia.

Vuonna 2010 perustetun Paimion musiikkiopiston tuki ry:n tarkoituksena on tukea Paimion musiikkiopiston musiikkikasvatustyötä.

Käytännössä yhdistyksen toiminta tarkoittaa lähinnä pienimuotoisten, kertaluontoisten tempausten järjestämistä, joihin on vaivatonta tulla mukaan: esim. kahvituksia, arpajaisia, sukkiin ja pipojen kutomista myytäväksi... Kerätyt rahat käytetään lyhentämättöminä musiikkiopistossa opiskelevien hyödyksi ja iloksi esim. stipendeinä. Rahoilla on myös hankittu mm. soittimia musiikkileikkikoululaisten ja nuotteja kuororyhmien käyttöön. Tuki ry toimii jäsentensä ideoiden ja voimien mukaan, ja yhdistys tarvitsee myös rivijäseniä eli jäsenmaksun maksajia.

Vuosittainen jäsenmaksu on "10 euroa tai muu haluamasi summa". Se maksetaan yhdistyksen tilille FI62 5319 0420 1414 05 (viite: 24688) KIITOS! Yhdistyksen tukemisesta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä hallituksen jäseniin.

Hallitus 2025: Anniina Metsäranta puheenjohtaja, Elina Jaanu sihteeri, Marjut Jaakola rahastonhoitaja, Viivi Virta.

Hallitus 2026: Anniina Metsäranta puheenjohtaja, Elina Jaanu sihteeri, Marjut Jaakola rahastonhoitaja, Viivi Virta.

OPETUSSUUNNITELMA

Paimion musiikkiopiston opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen syyskuussa 2017 julkaisemien Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan. Paimion kaupungin hyvinvointilautakunnan hyväksymä Paimion musiikkiopiston uusin

opetussuunnitelma astui voimaan 22.5.2019.

1. Opetussuunnitelma
2. Toiminta-ajatus
- 2.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä
- 2.2. Arvoperusta
- 2.3. Oppimiskäsitys
3. Opetuksen toteuttaminen
- 3.1. Oppimisympäristö
- 3.2. Työtavat
- 3.3. Toimintakulttuuri
4. Opetuksen rakenne ja laajuus
- 4.1. Opetuksen rakenne
- 4.2. Opetuksen laajuus
5. Varhaisiän musiikkikasvatus
- 5.1. Tavoitteet
- 5.2. Sisällöt
- 5.3. Laskennallinen laajuus
- 5.4. Oppilaaksi ottaminen
- 5.5. Opetuksen järjestäminen
6. Perusopinnot
- 6.1. Opintokokonaisuudet
- 6.2. Tavoitteet
- 6.2.1. Yleiset tavoitteet
- 6.2.2. Tavoitteet opintokokonaisuuksittain
- 6.2.3. Instrumenttikohtaiset tavoitteet
- 6.3. Sisällöt
- 6.3.1. Instrumenttiopinnot
- 6.3.2. Musiikkitaito
- 6.3.3. Vaihtoehtoiset opinnot
- 6.3.3.1. Sivusoitin
- 6.3.3.2. Kuoro
- 6.3.3.3. Yhteismusisointi
- 6.3.3.4. Projektit
- 6.4. Laskennalliset laajuudet
- 6.5. Opetuksen järjestäminen
- 6.6. Opinnoista annettavat todistukset
- 6.6.1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus
- 6.6.2. Opintopassi
- 6.6.3. Opiskelutodistus
7. Syventävät opinnot
- 7.1. Opintokokonaisuus
- 7.2. Opetuksen järjestäminen
- 7.3. Tavoitteet
- 7.3.1. Yleiset tavoitteet
- 7.3.2. Tavoitteet kursseittain
- 7.3.2.1. Instrumenttiopinnot
- 7.3.2.2. Musiikkitaito
- 7.3.2.3. Vaihtoehtoiset opinnot
- 7.4. Sisällöt
- 7.4.1. Instrumenttiopinnot
- 7.4.2. Musiikkitaito
- 7.4.3. Vaihtoehtoiset opinnot

- 7.5. Laskennallinen laajuus
- 7.6. Opinnoista annettavat todistukset
 - 7.6.1. Päättötodistus
 - 7.6.2. Opiskelutodistus

8. Aikuisten musiikin opetus

9. Arviointi

- 9.1. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit
- 9.2. Oppimisen arviointi
- 9.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen
- 9.4. Tasolta toiselle siirtyminen
- 9.5. Sanallinen arviointi

10. Oppimäärän yksilöllistäminen

11. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

12. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

13. Toiminnan jatkuva kehittäminen

1. OPETUSSUUNNITELMA

Taiteen perusopetuksesta määrätään laissa (laki taiteen perusopetuksesta 633/1998) ja asetuksessa (813/1998). Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua, tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää, eri taiteenalojen opetusta.

Paimion kaupunki järjestää taiteen perusopetusta musiikissa ylläpitämässään Paimion opiston musiikkiopistossa. Sen opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen 20.9.2017 määräämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan, hyväksytty Paimion sivistys- ja vapaa-aikalautakunnassa 17.5.2018 ja astunut voimaan 1.8.2018.

Lukuvuoden 2018-2019 aikana opetussuunnitelmaa on päivitetty Opetushallituksen 28.9.2018 antaman lausunnon (diaarinumero OPH-1926-2018) perusteella. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan hyväksymä päivitetty opetussuunnitelma astui voimaan 22.5.2019.

Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa laajan oppimäärän opintonsa aloittaneet voivat suorittaa opintojaan Opetushallituksen vuonna 2002 antamien opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua opetussuunnitelmaa noudattaen 31.7.2021 saakka (Opetushallituksen määräys 20.9.2017 diaarinumero OPH-2068-2017).

Paimion kaupungilla on tasa-arvolain edellyttämä tasa-arvosuunnitelma sekä yhdenvertaisuuslain edellyttämä suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Nämä ohjaavat myös Paimion kaupungin järjestämää taiteen perusopetusta musiikissa Paimion opiston musiikkiopistossa.

2. TOIMINTA-AJATUS

“Leikin avulla alkuun, pienten kappaleiden avulla eteenpäin ja vähitellen itselliseksi soittajaksi - laadukasta musiikinopetusta lähellä oppilaiden arkiympäristöä”.

2.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä

Paimion opiston musiikkiopistossa taiteen perusopetuksen tehtävä on musiikillisen yleissivistyksen jakaminen. Se tarkoittaa sekä johdatusta omaan musisoimiseen että kestäväen tulevaisuuden rakentamista taiteen keinoin. Se tarkoittaa moniarvoisten kulttuuriperinteiden välittämistä, tarkoituksenmukaisten muusikontaitojen ja -tietojen opettamista, muuttuvaan tulevaisuuteen valmistautumista ja nykyhetkessä elämistä sekä siihen reagoimista. Opetussuunnitelman mukaisen opetuksen avulla luodaan oppilaille edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen kehittymiselle.

Opetus antaa valmiuksia myös oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla. Oppilaan tarpeet huomioiva ja aikaansa seuraava opetus edistää yksilön, perheen ja yhteiskunnan hyvinvointia.

Paimion opiston musiikkiopistossa annettava taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetus musiikissa tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostusten kohteiden suuntaisesti. Opetuksella ohjataan oppilaita musiikin maailmaan siten, että musiikin elinikäinen, kehittyvä, aktiivinen ja monimuotoinen harrastaminen on mahdollista. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen.

Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Paimion opiston musiikkiopiston opetuksen lähtökohtia ovat klassinen traditio ja akustiset soittimet, ja ydintehtävänä on opettaa monipuolisesti soittamisen ja laulamisen perustietoja ja -taitoja. Niiden omaksumisen avulla tuetaan ja rikastutetaan oppilaiden henkistä kasvua ja persoonallisuuden lujittumista, lisäämään itsetuntemusta sekä edistetään luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Opetuksen avulla ohjataan oppilaita keskittyneeseen, tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan niin yksilönä kuin ryhmän jäsenenä.

Musiikin opiskelu myös harrastusmielessä on tavoitteellista harjoittelua ja pitkäjänteistä työskentelyä, joka edellyttää runsaasti myös omaa aktiivista panostusta ja jonka avulla oppilas oppii asettamaan tavoitteita, kohtaamaan haasteita ja ottamaan vastaan palautetta. Musiikista on mahdollista löytää ilmaisukanava sisäiselle maailmalle ja omille tunteille. Musiikin myötä oppilaan itsetuntemus ja itseluottamus lisääntyvät, ja siten musiikin opetuksen avulla voidaan auttaa oppilasta monipuoliseen kasvuun ja kehitykseen.

Paimion opiston musiikkiopiston tehtävään kuuluu myös osaltaan elävöittää toiminta-alueensa kulttuurielämää. Tämä toteutuu mm. järjestämällä erimuotoisia konsertteja ja tapahtumia sekä tuomalla elävää musiikkia paikallisiin tapahtumiin ja laitoksiin sekä kaupungin tilaisuuksiin. Oppilaiden musisoinnista saavat nauttia heidän kotiväkinsä ja kaveripiirinsä, ja oppilaat voivat hyödyntää musiikillista osaamistaan kouluissaan ja harrastusyhteisöissään.

Paimion opiston musiikkiopisto pitää tärkeänä hyvän ja monipuolisen yhteistyön säilyttämistä ja kehittämistä Paimion kaupungin ja lähiympäristön muiden kulttuurialan toimijoiden kesken. Musiikkiopisto pyrkii osaltaan edistämään vuorovaikutusta etenkin lähiseudun musiikki- ja taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa. Tavoitteena on kehittää myös kansalliset rajat ylittävää vuorovaikutusta. Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon musiikkialan ammattikoulutuksen ja työelämän vaatimukset.

2.2. Arvoperusta

Paimion opiston musiikkiopiston opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen

moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Kaikessa taiteen perusopetuksessa opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteen alalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Paimion opiston musiikkiopistossa taiteen ala on musiikki. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Paimion opiston musiikkiopiston toiminnan arvot perustuvat yhtäältä suomalaisen kulttuuriperinnön ja länsimaisen musiikkikulttuurin säilyttämiseen, kehittämiseen ja välittämiseen sukupolvelta toiselle sekä toisaalta paikallisuuteen ja siihen, että korkeatasoinen, monipuolinen musiikin opetus toteutuu lähellä oppilaan ja hänen perheensä elinpiiriä.

2.3. Oppimiskäsitys

Paimion opiston musiikkiopiston taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutukset ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Taiteen perusopetuksessa oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

3. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1. Oppimisympäristö

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöllä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat.

Paimion opiston musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvalliset oppimisympäristöt. Ilmapiiri on avoin ja myönteinen ja osaltaan rohkaisee ja innostaa oppilaita kehittämään osaamistaan ja osallistumistaan. Opettajat ovat musiikillisesti ja pedagogisesti koulutettuja.

Opetustilat ja opetusvälineet ovat tarkoituksenmukaisia. Tieto- ja viestintäteknologisia mahdollisuuksia hyödynnetään yhä enemmän. palveluntarjoajien ja toiminta-alustojen tarjoajien valinnassa painotetaan tarkoituksenmukaisuuden lisäksi myös tietoturva ja yksilönsuojaa. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon myös oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankeet muiden sekä musiikillisten että muiden alojen toimijoiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

3.2. Työtavat

Työtavoiltaan musiikin laajan oppimäärän opetus on käytännönläheistä. Opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Lisäksi oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työtapoja pyritään monipuolistamaan mm. hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisilla tavoilla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

3.3. Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhtenäinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Paimion opiston musiikkiopistossa tavoitteena on oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuri, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää, suvaitsevaa ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimista ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Paimion opiston musiikkiopiston toimintakulttuurissa hyväksytään oppiminen myös epäonnistumisten kautta. Yhteinen toimintakulttuuri edistää myös musiikkialaan liittyvien oikeudellisten seikkojen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemista.

Paimion opiston musiikkiopiston toimintakulttuuri kehittyy jatkuvasti mm. pedagogiikan osaamista kehittämällä sekä avoimessa ja rakentavassa vuorovaikutuksessa niin musiikkiopiston sisällä kuin huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Olennaisia tekijöitä ovat tarkoituksenmukainen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen toimiva organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi.

4. OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS

4.1. Opetuksen rakenne

Paimion opiston musiikkiopistossa musiikin laajan oppimäärän opinnot muodostuvat kolmesta tasosta: varhaisiän musiikkikasvatus, perusopinnot ja syventävät opinnot. Taiteen perusopetusta järjestetään ensisijaisesti lapsille ja nuorille mutta myös aikuisille sekä mahdollisuuksien mukaan erilaisille erityisryhmille. Varhaisiän musiikkikasvatus on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille sekä odottaville äideille.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on edesauttaa lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittymistä. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Myönteiset musiikilliset elämykset ja kokemukset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja mahdollisille myöhemmille musiikkiopinnoille. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta.

Perusopintojen tarkoituksena on musiikin keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Opetusta järjestettäessä oppilaan ikä, aiemmin hankitut tiedot ja taidot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan joustavasti huomioon.

Syventävien opintojen tarkoituksena on musiikkiopintojen laajentaminen ja painottaminen oppilaan kiinnostuksen ja taipumusten mukaan. Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö.

Perusopinnot + syventävät opinnot = taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän
päättötodistus Paimion musiikkiopistosta

SYVENTÄVÄT OPINNOT

SYVENTÄVÄN TASON opintokokonaisuus:

pääaine + syventävä musiikkitaito + lopputyö ja siihen liittyvät valinnaiset aineet

PERUSTASON OPINNOT

YLÄTASON OPINTOKOKONAISUUS:

pääaine + musiikkitaito 3 + musiikkitaito 4 + vähintään kaksi valinnaista ainetta

KESKITASON OPINTOKOKONAISUUS:

pääaine + musiikkitaito 2 + vähintään kaksi valinnaista ainetta

ALKUTASON OPINTOKOKONAISUUS:

pääaine + musiikkitaito 1 + yksi valinnainen aine

MUSIIKKILEIKKIKOULU

eli muskari eli varhaisiän musiikkikasvatusta alle kouluikäisille ryhmissä

4.2. Opetuksen laajuus

Perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Yhteensä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Varhaisiän musiikkikasvatuksen laskennallinen laajuus on 220 tuntia.

5. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatusta annetaan Paimion musiikkiopistossa ensisijaisesti musiikkileikkikouluryhmissä. Alle 3-vuotiaat ovat ryhmässä aikuisen kanssa (perheryhmät) ja 3-6 -

vuotiaat ilman aikuista. Varhaisiän musiikkikasvatus alkaa jo odottaville äideille tarkoitetuissa ryhmissä.

5.1. Tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on antaa lapselle myönteisiä musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteella ja mahdolliselle myöhemmälle musiikkiharrastukselle. Tavoitteena on, että lapsi kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin.

Varhaisiän musiikkikasvatuksella pyritään lapsen koko persoonallisuuden kasvattamiseen ja rikastuttamiseen. Sukupuolisensitiivisyydellä pyritään pääsemään irti kahlehtivista sukupuolirooleista ja antamaan eri sukupuolille yhtäläiset mahdollisuudet toteuttaa kokonaisvaltaista persoonallisuuttaan.

Musiikkileikkikoulun perheryhmissä tavoitteena on lisäksi antaa aikuiselle ja lapselle yhteisiä, myönteisiä musiikillisia elämyksiä, jotka vahvistavat heidän vuorovaikutustaan ja yhteenkuuluvuuttaan.

5.2. Sisällöt

Opetuksen keskeisen sisällön muodostavat musiikin elementit: rytmi, tempo, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri. Tärkeitä ovat myös hiljaisuus ja odottaminen, niiden kokeminen osana musiikkia ja ylipäättään niiden sietäminen. Opetus on vuorovaikutuksellista ja etenee lapsen kehitystason mukaan.

Musiikin varhaiskasvatus tarjoaa onnistumisen ja oppimisen kokemuksia niin taidollisilla kuin tunne-elämän osa-alueilla. Elämysten avulla ja leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään. Ryhmässä soittaminen ja liikkuminen harjoittaa motoriikkaa ja koordinaatiota, yhdessä tekeminen kehittää keskittymiskykyä, yhteistyökykyä ja sosiaalisia taitoja. Myönteinen yhdessä toimiminen tukee itseilmaisua ja eläytymiskykyä. Itseluottamus ja minäkäsitys vahvistuvat onnistumisten myötä.

Musiikin varhaiskasvatuksen työtapoja ovat laulaminen (helposti opittavat laulut, äänileikit, laululeikit, kuuntelu- ja tunnelmalaulut), soittaminen (rytmisoittimet, kehosoitimet, melodiasoitimet kuten soivat palat ja 5-kielinen kantele), loruileminen, musiikkiliikunta (sekä vapaasti, improvisoiden että ohjatusti: liikuntaleikit, perinneleikit, tanssit) ja kuunteleminen (niin elävää kuin äänitettyä musiikkia). Keskeisiä periaatteita ovat musiikin kokonaisvaltainen kokeminen, elämyksellisyys ja leikinomaisuus.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapsi oppii hahmottamaan musiikin peruskäsitteistöä vastakohtaparien, kuten hidas-nopea, korkea-matala, hiljainen-voimakas, kautta. Opetus on prosessiin painottuvaa ja vastavuoroista ja etenee lapsen omista lähtökohdista tavoitteellisesti tasolta toiselle. Opetuksessa hyödynnetään myös muita taidemuotoja, kuten kuvataidetta, sanataidetta ja tanssitaidetta musiikkiin yhdistämällä.

5.3. Laskennallinen laajuus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen laskennallinen laajuus on 225 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Opetusta annetaan 30 - 45 minuuttia viikossa.

5.4. Oppilaaksi ottaminen

Lapset otetaan musiikkileikkikouluryhmiin ilmoittautumisjärjestyksessä. Uusien lasten

ilmoittautuminen tapahtuu sähköisesti ja alkaa ennen lukuvuoden alkua. Ryhmissä jo olevat lapset voivat ilmoittautua jatkamaan kuluvaan lukuvuoden lopussa. Paimion musiikkiopiston musiikkileikkikouluryhmiin voi osallistua kotikunnasta riippumatta.

5.5. Opetuksen järjestäminen

Varhaisiän musiikkikasvatus on ryhmäopetusta. Ryhmien muodostamiseen vaikuttavat pedagoginen tarkoituksenmukaisuus, oppilasryhmän ikärakenne sekä tilojen antamat mahdollisuudet. Ryhmän enimmäiskokona pyritään pitämään 10 lasta tai lapsi-aikuinen -paria.

6. PERUSOPINNOT

6.1. Opintokokonaisuudet

Perusopinnot muodostuvat kolmesta opintokokonaisuudesta: alkutaso, keskitaso ja ylätaso. Kullakin tasolla on omat, instrumenttikohtaiset tavoitteet ja sisällöt sekä laskennalliset laajuudet. Tasolta toiselle siirytään, kun edellisen tason tavoitteet on saavutettu.

Alku-, keski- ja ylätason jälkeen oppilas siirtyy syventävälle tasolle, jolla on omat opintokokonaisuudet, tavoitteet ja sisällöt sekä laskennalliset laajuudet. Syventävien opintojen päätteeksi oppilas valmistaa lopputyön. Tämän jälkeen hän saa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen.

6.2. Tavoitteet

6.2.1. Yleiset tavoitteet

Alatasolla, keskitasolla ja ylätasolla on neljä yhteistä tavoitealuetta, jotka jossain muodossa ja jossain määrin sisältyvät kaikkeen musiikin opiskeluun Paimion opiston musiikkiopistossa pääaineesta riippumatta:

1. esittäminen ja ilmaiseminen eli opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen

2. oppimaan oppiminen ja harjoittelu eli opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään instrumentin itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkitekologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan

3. kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen eli opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen

-tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta

4. säveltäminen ja improvisointi eli opetuksen tavoitteena on:

-ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja

-kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

6.2.2. Tavoitteet opintokokonaisuuksittain

Alkutason opintokokonaisuuden tavoitteena on se, että oppilas tutustuu oman soittimensa perusteisiin ja soittamaan oppimisen perusteisiin: soittimen käsittely, tarkoituksenmukaiset soitto-asetnot, oman soittimen soittamisen perustekniikka, alkeisohjelmisto ja asteikkojen perusteet, alustava tutustuminen erilaisiin ilmaisukeinoihin sekä erilaisiin työ- ja harjoittelutapoihin, nuotinluvun perusteet, kotiharjoittelun merkitys, esiintymiseen totuttelu, oman ja muiden soiton kuuntelu, yhteissoiton perusteet, improvisoinnin alkeet, keskittymiskyvyn lisääminen ja tavoitteiden asettaminen omalle soitolle ja harjoittelulle.

Keskitason opintokokonaisuuden tavoitteena on alkutason taitojen syventäminen eli oman soittimen käsittelyn, soittamisen teknisten ja taiteellisten perustaitojen, oman ilmaisun ja esittämisen kehittäminen, improvisoinnin jatkaminen, ohjelmiston laajentaminen sekä pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harjoittelun merkityksen ymmärtäminen. Musiikin luku- ja kirjoitustaidon perusasioiden omaksuminen laajentaa ja tehostaa musiikillista oppimista ja ymmärrystä.

Ylätason opintokokonaisuuden tavoitteena on auttaa oppilasta itsenäistymään oppijana. Soittimensa perustekniikan ja perusilmaisukeinojen hallitsemisen lisäksi hän kykenee vähitellen oppimaan uusia sävellyksiä myös itsenäisesti. Ohjelmisto laajenee, ja oppilas tutustuu eri aikakausien musiikkiin ja erilaisiin musiikkityyleihin. Oppilas tunnistaa omat musiikilliset vahvuutensa, osaa arvioida omaa oppimistaan, uskaltaa kokeilla omia musiikillisia ideoita improvisoinnin lisäksi tutustumalla sovittamisen ja säveltämisen perustaitoihin.

6.2.3. Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Yleisten ja opintokokonaisuuskohtaisten tavoitteiden lisäksi Paimion opiston musiikkiopistossa on instrumenttikohtaiset sisällöt ja tavoitteet, jotka ilmenevät kunkin instrumentin taitotauluissa. Taitotaulut ovat tämän opetussuunnitelman liitteenä.

Taitotauluihin on koottu olennaiset sisällöt ja tavoitteet, jotka kuuluvat kunkin instrumentin opintoihin Paimion musiikkiopistossa. Taitotaulu on oppilaan ja opettajan yhteinen työväline, jonka avulla opintojen sisällöt ja oppimisen tavoitteet konkretisoituvat. Taitotaulun avulla oppijalle havainnollistuu, mitä hän jo osaa ja millaisia asioita on seuraavaksi tulossa opiskeltavaksi. Erilaisten opiskeluun liittyvien asioiden ymmärtäminen tukee kokonaisvaltaista ja myönteistä kehitystä ja motivaatiota.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet ja sisällöt on taitotauluissa ryhmitelty opintokokonaisuuksittain.

Taitotauluissa on myös kerrottu, miten kunkin opintokokonaisuuden asioiden omaksuminen osoitetaan ennen seuraavalle tasolle siirtymistä.

6.3. Sisällöt

6.3.1. Instrumenttiopinnot

Perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman pääinstrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin henkilökohtaisessa

ohjauksessa. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin niin pääinstrumenttin kuin yleisesti musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Instrumenttikohtaiset sisällöt taitotauluista.

6.3.2. Musiikkitaito

Yhteismusisointitaitojen, musiikin hahmottamistaitojen ja historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Osa musiikkitaidon ja yhteissoiton kursseista kuuluu siksi perusopintoihin pakollisina aineina. Monipuoliset lähestymistavat omaan instrumenttiin ja sen soittoon avartavat oppilaan näkemystä musiikkiin kuuluvista tiedoista ja taidoista. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista. Kokonaisvaltaisimmin integraatio toteutuu musiikkitaidon opinnoissa. Musiikkitaidon sisällöt ja tavoitteet ilmenevät tarkemmin musiikkitaidon taitotauluissa.

Alkutason opintokokonaisuudessa oppilas opiskelee lukuvuoden pituisen Minä ja musiikki -kurssin (Musiikkitaito 1). Sen aikana tutustutaan musiikin peruselementteihin ja soittimiin monipuolisesti ja erilaisia työtapoja käyttäen (kirjoittaminen, soittaminen, laulaminen, kuunteleminen, lukeminen, pelit, tehtävät jne.)

Keskitason opintokokonaisuudessa oppilas opiskelee lukuvuoden pituisen Musisoiden ja improvisoiden -kurssin (Musiikkitaito 2). Sen aikana oppilas laajentaa tietämystään sävellajeista, kolmisoinnuista ja musiikkisanastosta sekä tutustuu erilaisiin musiikkikulttuureihin. Työskentelytavoissa painottuvat erilaiset improvisaatio- ja yhteissoittoharjoitukset.

Ylätason opintokokonaisuudessa oppilas opiskelee lukuvuoden pituiset kurssit Säveltäen ja sovittaen (Musiikkitaito 3) sekä Musiikki arjessa (Musiikkitaito 4). Sen aikana oppilas jatkaa aiemman teoriataidon ja musiikin tuntemuksen kasvattamista monipuolisesti. Työskentelytavoissa painottuvat erilaiset musiikin kirjoittamisen harjoitukset.

6.3.3. Vaihtoehtoiset opinnot

Kaikkiin opintokokonaisuuksiin kuuluu vaihtoehtoisia opintoja. Ne täydentävät instrumentti- ja musiikin hahmotusaineiden opintoja. Vaihtoehtoiset opinnot sisältävät valinnaisia aineita, joista oppilas valitsee opintoja yhteensä vähintään kunkin opintokokonaisuuden laskennallisen tuntimäärän verran.

Vuosittain toteutettavia vaihtoehtoisia opintoja ovat Paimion opiston musiikkiopistossa sivusoitin, yhteismusisointi, kuoro ja projektit. Lisäksi järjestetään monimuotoisia kursseja ja projekteja. Yhteismusisointi ja projektit voivat olla myös musiikkiopiston ulkopuolisia tai yhteistyössä ulkopuolisen tahon tai tahojen kanssa järjestettyjä. Yksittäisten vaihtoehtoisten opintojen määrä, sisällöt ja tuntimäärät voivat vaihdella suurestikin riippuen toteuttamisen resursseista ja tarpeista.

6.3.3.1. Sivusoitin

Sivusoittimen opintojen tavoitteet ja sisällöt ovat oppilaan taitotaso ja henkilökohtaiset tavoitteet yksilöllisesti huomioiden soveltuvin osin samat kuin kyseistä instrumenttia pääaineena opiskelevilla.

6.3.3.2. Kuoro

Kuoro kehittää rytmien, melodioitten ja harmonioitten hahmottamista ja hallintaa laajentamalla näin oppilaan musiikillista osaamista ja kehittämällä yhteismusisointitaitoja. Ääniharjoitusten kautta kuorolaulaja oppii hengitystekniikan ja äänenmuodostuksen perusteita.

6.3.3.3. Yhteismusisointi

Yhteismusisointi on luonteva ja olennainen osa musiikkiopintoja alkeistason alusta lähtien. Jokainen opettaja järjestää yhteismusisointia oppilailleen heidän pääaineopintojensa puitteissa niin, että se tukee kunkin oppilaan kokonaisvaltaista oppimisprosessia. Oppitunneilla tapahtuvan yhteismusisoinnin lisäksi Paimion opiston musiikkiopistossa järjestetään eritasoisia ja –kokoisia yhteissoittoryhmiä, jotka harjoittelevat periodeina tiettyä tavoitetta varten.

6.3.3.4. Projektit

Paimion opiston musiikkiopistossa toteutetaan erilaisia projekteja. Niiden tavoitteena on monipuolistaa opintoja, antaa oppilaille uusia, innostavia ja avartavia musiikkiin liittyviä kokemuksia, liittää musiikkiopintoja musiikkiopiston ulkopuoliseen yhteiskuntaan, lisätä musiikkiopiston näkyvyyttä toiminta-alueellaan ja lisätä yhteistyötä sekä paikallisten että muiden toimijoiden kanssa. Projektit voivat olla myös musiikkiopiston ulkopuolisia tai yhteistyössä ulkopuolisen tahon tai tahojen kanssa järjestettyjä. Projektien sisältönä voi olla esim. orkesteriprojekti toisen musiikkiopiston kanssa, kansanmusiikin viikonloppukurssi, musiikkiopiston soittajien osallistuminen paikallisen teatterin produktion tms. Projektien avulla musiikkiopiston toiminnan on mahdollista reagoida nopeastikin syntyviin paikallisiin ideoihin. Projektien laajuus voi vaihdella muutamasta tunnista lukuvuoden kestävään, viikoittaiseen toimintaan.

6.4. Laskennalliset laajuudet

Alkutason opintokokonaisuuden laskennallinen laajuus on yhteensä 250 tuntia. Tästä instrumenttiopintojen (pääaine) osuus on 175 tuntia, musiikin hahmotusaineiden 55 tuntia ja valinnaisten opintojen 20 tuntia.

Keskitason opintokokonaisuuden laskennallinen laajuus on yhteensä 250 tuntia. Tästä instrumenttiopintojen osuus on 140 tuntia, musiikin hahmotusaineiden 55 tuntia ja valinnaisten opintojen 55 tuntia.

Ylätason opintokokonaisuuden laskennallinen laajuus on yhteensä 300 tuntia. Tästä instrumenttiopintojen osuus on 105 tuntia, musiikin hahmotusaineiden 100 tuntia ja valinnaisten opintojen 95 tuntia.

Yhteensä perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia. Tästä pääaineen opintojen osuus on 350 tuntia, musiikkitaidon osuus 210 tuntia ja valinnaisten aineiden osuus 240 tuntia. Oppilaiden henkilökohtaiset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet vaikuttavat käytännössä toteutuviin tuntimääriin.

Laskennallisen laajuuden yksi tunti on 45 minuuttia.

6.5. Opetuksen järjestäminen

Aloittaessaan opinnot Paimion musiikkiopistossa oppilas valitsee itselleen yhden pääaineen, joka voi olla:

- yksinlaulu

- jokin seuraavista soittimista: viulu, sello, piano, huilu, nokkahuilu, klarinetti, saksofoni, kitara, harmonikka

- musiikkitaito

- kuoro

Lisäksi opintokokonaisuuksiin kuuluu valinnaisia aineita, joita ovat: yhteismusisointi, sivusointi, projektit.

Pääainetta voi vaihtaa perusopintojen aikana.

Yksinlaulu ja soittimen soiton opiskelu toteutetaan pääsääntöisesti yksilöopetuksena, mutta niitä voi opiskella myös pari- tai ryhmäopetuksessa. Kuorotoiminta ja musiikin hahmottamiseen liittyvät opinnot (musiikkitaito) järjestetään ryhmäopetuksena.

Oppitunnin pituus on 30 - 45 minuuttia, musiikkitaidossa 60 - 90 minuuttia ja kuorossa 45-60 minuuttia. Lukuvuodessa on 35 opetusviikkoa. Opetusviikkojen sisältö voi vaihdella pedagogisin ja käytännöllisin perustein. Projektien pituudet määritellään projektikohtaisesti, ja ne voivat vaihdella muutamasta tunnista lukuvuoteen.

Alkutason opintokokonaisuudessa oppilas opiskelee pääainettaan sekä lukuvuoden pituisen Minä ja musiikki -kurssin (Musiikkitaito 1). Lisäksi hän saa valita joko yhteismusisointia (myös kuoro) tai projektin.

Keskitason opintokokonaisuudessa oppilas opiskelee pääainettaan sekä lukuvuoden pituisen Musisoiden ja improvisoiden -kurssin (Musiikkitaito 2). Lisäksi hän saa valita vähintään kaksi kurssia näistä: yhteismusisointi (voi olla myös kuoro), sivusointi (voi olla myös yksinlaulu) projekti.

Ylätason opintokokonaisuudessa oppilas opiskelee pääainettaan sekä lukuvuoden pituiset kurssit Säveltäen ja sovittaen (Musiikkitaito 3) sekä Musiikki arjessa (Musiikkitaito 4). Lisäksi hän saa valita vähintään kaksi näistä: yhteismusisointi (myös kuoro), sivusointi (myös yksinlaulu), projekti.

Yhteissoitot ja projektit voivat olla myös musiikkiopiston ulkopuolisia tai yhteistyössä ulkopuolisen tahon tai tahojen kanssa järjestettyjä.

Valinnaiset aineet, kurssit ja projektit voivat vuosittain vaihdella suurestikin riippuen toteuttamisen resursseista.

6.6. Opinnoista annettavat todistukset

6.6.1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Perusopintojen päätteeksi oppilas saa musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen. Siinä on kerrottu oppilaan opiskelemat aineet sekä niiden laajuus. Lisäksi todistuksessa on sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehityksestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot: kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- päivämäärä, jolloin Paimion kaupungin sivistys- ja vapaa-ajan lautakunta on hyväksynyt Paimion musiikkiopiston musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

6.6.2. Opintopassi

Oppilaan Opintopassi on monipuolinen dokumentti oppilaan opinnoista Paimion opiston musiikkiopistossa. Opintopassiin kirjataan vuosittain oppilaan ja opettajan yhdessä asettamia tavoitteita sekä niiden toteutumista. Lisäksi Opintopassiin kirjataan oppilaan soittama ohjelmisto (mukaan lukien asteikot), tasolta toiselle siirtymisien toteuttamistavat ja ajankohdat, opiskellut opintokokonaisuudet ja niiden kestot tunteina, esiintymiset, projektit ja niiden kesto tunteina, todistukset musiikkitaito-kursseista, valinnaiset opinnot ja niiden kesto ym. Opintopassiin voi sisältyä monimuotoisia liitteitä ja sekä kirjallista, kuvallista että soivaa aineistoa. Opintojen päätyttyä oppilas saa Opintopassin itselleen, jolloin Opintopassi toimii oppilaan portfoliona ja opintokirjana.

6.6.3. Opiskelutodistus

Opintojensa päätteeksi ja milloin tahansa opintojensa aikana oppilaalla on oikeus saada todistus opiskelustaan Paimion opiston musiikkiopistossa sekä siellä opiskelemistaan aineista ja opintokokonaisuuksista ja niiden laajuuksista.

7. SYVENTÄVÄT OPINNOT

7.1. Opintokokonaisuus

Syventävien opintojen opintokokonaisuus on johdonmukainen jatko alkua-, keski- ja ylätasoon opintokokonaisuuksille. Syventävien opintojen aikana oppilas laajentaa tai painottaa musiikkiopintojaan valitsemallaan tavalla Paimion opiston musiikkiopiston tarjonnan pohjalta. Syventävien opintojen opintokokonaisuuden aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamistaan osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista osakokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa Paimion opiston musiikkiopiston opetustarjonnan pohjalta.

7.2. Opetuksen järjestäminen

Syventävän tason opintokokonaisuuteen Paimion opiston musiikkiopistossa kuuluu pakollisia ja vaihtoehtoisia kursseja. Pakollisia ja siksi pysyvästi toteutettavia kursseja ovat instrumenttiopinnot ja syventävä musiikkitaito. Vaihtoehtoisten opintojen kurssit suunnitellaan yksilöllisesti tukemaan oppilaan lopputyön toteuttamista, ja siksi ne voivat vuosittain suurestikin vaihdella. Yksittäiset kurssit voivat sisältää tavoitteita eri tavoitealueilta.

7.3. Tavoitteet

7.3.1. Yleiset tavoitteet

Syventävillä opinnoilla on neljä yleistä tavoitetta, jotka ohjaavat sekä oppilaan työskentelyä syventävien opintojen aikana että hänen syventävien opintojen lopputyönsä suunnittelua, valmistelua ja arviointia.

1. Esittäminen ja ilmaiseminen eli opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaa ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

2. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu eli opetuksen tavoitteena on:

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan

- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan

3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen eli opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

4. Säveltäminen ja improvisointi eli opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

7.3.2. Tavoitteet kursseittain

7.3.2.1. Instrumenttiopinnot

Syventävien opintojen instrumenttiopintojen tavoitteena on monipuolisesti kehittää ja syventää oman instrumentin tai instrumenttien hallintaa oppilaan omien tavoitteiden ja lopputyön suuntautumisen mukaisesti. Tavoitteena on antaa oppilaalle sellaiset valmiudet, että hän voi itsenäisesti jatkaa musiikin elinikäistä harrastamista ja että halutessaan hänellä on mahdollisuus hakeutua musiikin ammattiopintoihin.

7.3.2.2. Musiikkitaito

Syventävä musiikkitaito –kurssin tavoitteena on syventää aiemmin opittuja asioita oppilaista lähtevien painotusten mukaan. Kurssi toteutetaan oppilaiden yksilöllisyyttä sekä henkilökohtaisia tavoitteita ja kiinnostuksen kohteita mukaillen. Siksi jokaiselle syventävien opintojen oppilaalle laditaan henkilökohtainen Syventävä musiikkitaito -Taitotaulu.

7.3.2.3. Vaihtoehtoiset opinnot

Vaihtoehtoisten opintojen tavoite on eri tavoin tukea oppilasta lopputyön valmistamisessa. Niiden tavoitteet vaihtelevat oppilaskohtaisesti lopputyön tavoitteiden ja oppilaan jatkosuunnitelmien mukaisesti.

7.4. Sisällöt

7.4.1. Instrumenttiopinnot

Syventävien opintojen keskeisenä sisältönä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen.

7.4.2. Musiikkitaito

Syventäviin opintoihin kuuluu Syventävä musiikkitaito -kurssi. Sen puitteissa paneudutaan erityisesti musiikin hahmotustaitojen syventämiseen sekä kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuoliseen kehittämiseen. Syventävän musiikkitaidon kurssi ohjaa osaltaan syventävien opintojen lopputyön suunnittelua, valmistelua ja raportointia.

7.4.3. Vaihtoehtoiset opinnot

Vaihtoehtoisten opintojen tavoite on eri tavoin tukea oppilasta lopputyön valmistamisessa. Niiden määrä ja sisällöt vaihtelevat oppilaskohtaisesti lopputyön tavoitteiden ja oppilaan jatkosuunnitelmien mukaisesti.

7.5. Laskennallinen laajuus

Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Tästä 200 tuntia on pääaineen opintoja, 105 tuntia Syventävän musiikkitaidon opintoja ja 195 tuntia vaihtoehtoisia opintoja.

Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

7.6. Opinnoista annettavat todistukset

7.6.1. Päättötodistus

Perusopinnot ja syventävät opinnot suoritettuaan sekä lopputyön tehtyään oppilas saa musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen. Päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot: kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot: kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus sekä lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta musiikin laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- päivämäärä, jolloin Paimion kaupungin sivistys- ja vapaa-ajan lautakunta on hyväksynyt Paimion musiikkiopiston musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

7.6.2. Opiskelutodistus

Syventävien opintojensa päätteeksi ja milloin tahansa syventävien opintojensa aikana oppilaalla on oikeus saada todistus opiskelustaan Paimion opiston musiikkiopistossa sekä siellä opiskelemistaan aineista ja opintokokonaisuuksista ja niiden laajuuksista.

8. AIKUISTEN MUSIIKIN OPETUS

Myös aikuiset voivat hakeutua opiskelemaan Paimion opiston musiikkiopistoon. Aikuisten osalta oppilaaksi ottamisessa, opinnoissa ja arvioinnissa noudatetaan kaikilta osin tässä opetussuunnitelmassa esitettyjä musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

9. ARVIOINTI

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien yleisiin tavoitteisiin sekä opettajien käytössä olevien taitotaulujen soitinkohtaisia tavoitteita avaaviin kriteereihin. Arvioinnin kohteina olevat yleiset tavoitealueet ovat esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää. Palaute on pääsääntöisesti suullista. Osittain palautetta kirjataan Opintopassiin.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilasta ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta. Oppilasta perehdytetään sekä yleisesti musiikkialan että erityisesti Paimion musiikkiopiston arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

9.1. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit

Syventävien opintojen neljä tavoitealuetta sisältävät laajan oppimäärän arvioinnin kohteet. Näitä vastaavaksi arviointikriteeriksi on Paimion opiston musiikkiopistossa määritelty hyvä osaaminen eli sellainen osaamisen taso, joka laajan oppimäärän opintojen päätteeksi oppilaalla pitäisi olla.

1. Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan

Hyvä osaaminen: Oppilas hahmottaa osuutensa musiikillisessa kokonaisuudessa, osaa tehdä havaintoja musisoinnistaan ja löytää siitä kehitettäviä asioita.

- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti

Hyvä osaaminen: Oppilas osaa kuunnella musisointiaan ja kehittää tulkintaansa valitsemiensa painopisteiden mukaisesti. Oppilas hallitsee esiintymistilanteen ja rakentamaan musiikin tulkintaa myös itsenäisesti.

- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä

Hyvä osaaminen: Oppilas uskaltaa ilmaista musiikilla erilaisia tunnetiloja ja pystyy ohjattuna syventämään ilmaisuaan.

- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Hyvä osaaminen: Oppilas on tutustunut muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja on pyrkinyt soveltamaan niitä omassa ilmaisussaan.

2. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on:

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan

Hyvä osaaminen: Oppilas osaa asettaa tavoitteita opiskelulle tuettuna. Oppilas osaa tehdä havaintoja oppimisestaan ja kehittää harjoitteluaan tavoitteidensa suuntaisesti.

- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan

Hyvä osaaminen: Oppilas huomaa edistymisensä ja osaa tuettuna arvioida edistymistään myös kriittisesti. Oppilas huomaa harjoittelun tulokset omassa musisoinnissaan ja osaa iloita oppimisestaan.

- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä

Hyvä osaaminen: Oppilas osaa harjoitella itsenäisesti opettajan ohjeiden mukaisesti. Oppilas ymmärtää osuutensa ryhmän jäsenenä ja harjoittelee vastuullisesti myös ryhmässä soitettavaa/laulettavaa ohjelmistoa.

- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan

Hyvä osaaminen: Oppilas ymmärtää kehonhuollon ja fyysisen aktiivisuuden merkityksen muusikolle. Oppilas osaa tarkkailla soitto-/lauluasentoaan ja korjata sitä ohjattuna. Oppilas ymmärtää kuulonsuojelun merkityksen ja näkee oman vastuunsa sekä oman että muiden kuulon suojelemissa.

3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä

Hyvä osaaminen: Oppilas kuuntelee omaa soittoaan ja hahmottaa osuutensa sekä solistina että ryhmän jäsenenä ja pystyy sopeuttamaan musisointinsa tilanteen mukaan.

- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista

Hyvä osaaminen: Oppilas hahmottaa sekä soivaa että nuotinnettua musiikkia sen ilmaisun, nuottikuvan ja sävellyksen kontekstin näkökulmista. Oppilas pystyy kuuntelemaan muiden musisointia ja antamaan siitä rakentavaa palautetta.

- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia

Hyvä osaaminen: Oppilas hahmottaa musiikin perusrakenteita sekä lainalaisuuksia (sointujen väliset suhteet, intervallit, äänenkuljetus jne.) siten, että pystyy itsenäisesti käyttämään osaamistaan musiikin tutkimisessa.

- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

Hyvä osaaminen: Oppilas ymmärtää eri tyylikausien ja sävellystyylien ominaispiirteitä ja osaa rakentaa musiikin tulkintaansa niiden avulla. Oppilas ymmärtää musiikin lainalaisuuksia siten, että pystyy huomioimaan niitä omassa musisoinnissaan.

4. Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia

Hyvä osaaminen: Oppilas toteuttaa improvisoituja ja itse sovitettuja lyhyitä osuuksia tutuissa ja turvallisissa tilanteissa. Oppilas osaa luoda toistettavissa olevan musiikillisen kokonaisuuden.

- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

Hyvä osaaminen: Oppilas tuntee erilaisia musiikkiteknologian työvälineitä. Oppilas osaa hyödyntää musiikkiteknologian mahdollisuuksia oman oppimisensa ja musiikin tekemisensä edistämiseksi.

9.2. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Siksi arviointi kohdistuu oppimiseen. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa sekä edesauttaa hyvän itsetunnon ja itsetuntemuksen kehittymistä. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen ja jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikkioppilaitoksissa tehtävän työn varsinainen ja tärkein tulos eli oppilaan oma musiikkisuhde on vaikeasti mitattavissa. Opetussuunnitelman antamat puitteet jäsentävät sekä oppilaan että opettajan työtä. Puitteet täydentyvät jokaisen kohdalla ainutkertaisesti. Monipuolinen arviointi ja sen opettelu on koko ajan läsnä musiikinopetuksessa, sekä vuorovaikutustilanteissa että yksin omaa harjoittelutyötä tehdessä. Pedagogiset näkökohdat ja oppilaan persoonallisuuden kasvun kokonaisvaltainen tukeminen ovat arvioinnin peruslähtökohtia.

Opettaja ja oppilas tekevät oppimisprosessiin liittyen jatkuvaa, vuorovaikutteista arviointia oppitunneilla. Jokaisella oppilaalla on käytössä Opintopassi ja mahdollisesti myös siihen liittyvä harjoittelupäiväkirja. Opintopassiin kirjataan tiivistetysti lukuvuosittain oppilaan ja opettajan yhdessä asettamat tavoitteet (lukuvuoden alussa) ja niiden toteutuminen (lukuvuoden lopussa).

Musiikki on tarkoitettu myös kuultavaksi, siksi esiintyminen on olennainen osa musiikinopiskelua. Esiintymistilanteiden harjoittelu alkaa heti opiskelun alussa ja etenee taitojen ja kokemusten karttuessa yhä haasteellisempiin ja monipuolisempiin yhteyksiin. Opintojen aikana järjestetään jokaiselle oppilaalle riittävästi kunkin taidoille sopivia esiintymistilaisuuksia ja monipuolisia, palkitsevia tehtäviä. Tavoitteena on luonteva, vapautunut suhde musiikin esittämiseen, hyvä itsetunto ja lukuisten esiintymisten myötä karttuva kokemus ja rutiini. Niiden avulla oppilaat oppivat myös hallitsemaan esiintymistilanteisiin usein liittyvää jännittämistä.

9.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Oppilaalla on oikeus saada aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi sekä hyväksiluetuksi osaksi opintojaan Paimion opiston musiikkiopistossa niiltä osin, kuin ne vastaavat käytössä olevan opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Osaamisen ja aikaisempien opintojen tunnustaminen tehdään oppilaan opintoihin tai osaamisen näyttöihin perustuvien selvitysten perusteella. Näin menetellään myös

oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen.

9.4. Tasolta toiselle siirtyminen

Alatasolta keskitasolle, keskitasolta ylätasolle ja ylätasolta syventävälle tasolle siirytään silloin, kun kunkin tason tavoitteet on saavutettu eli niiden arviointikriteerit on opettajan arvioinnin mukaan riittävästi opiskeltu ja omaksuttu. Siirtymisen todentamisen muoto voi vaihdella, sillä tavoitteena on oppilaan kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukainen toteuttaminen. Pääsääntöisesti tasolta toiselle siirytään konsertinomaisten tilanteiden myötä.

Näistä siirtymätilanteista annetaan suullinen palaute, joka on vuorovaikutteista, myös itsearviointiin ohjaavaa, kohdistuu oppimisprosessiin ja soiton analysointiin sekä on luonteeltaan myönteistä, rakentavaa ja rohkaisevaa kannustusta. Suullista palautetta kirjataan myös Opintopassiin. Keski- ja ylätason päätöstilanteessa on arviointia tekemässä ja palautetta antamassa oman opettajan lisäksi yksi tai kaksi muuta opettajaa. Tasolta toiselle siirryttäessä ja näitä siirtymiä arvioitaessa seurataan instrumenttikohtaisia Taitotauluja.

Syventävän tason lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Lopputyön suullinen palaute ja arviointi laaditaan myös kirjalliseen muotoon ja liitetään Opintopassiin.

9.5. Sanallinen arviointi

Arviointi annetaan ainoastaan sanallisesti (ei numeroin). Sanallinen arviointi voi olla suullista tai kirjallista tai molempia.

Sanallinen arviointi voi olla vapaamuotoista tai perustua valmiiseen kaavakkeeseen tai olla näitä molempia. Arvioinnissa voidaan lisäksi käyttää väljää, viisiportaista asteikkoa (esim. kaipaa lisäharjoitusta - osaa tyydyttävästi - osaa riittävästi - osaa hyvin - osaa erinomaisesti).

10. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Mikäli oppilas ei esim. vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan tämän opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely. Yksilöllistettyä opetusta järjestettäessä otetaan huomioon, että Paimion opiston musiikkiopistossa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintojen tavoitteet ovat musiikkikasvatuksellisia. Oppilaalta edellytetään kykyä vastaanottaa ja käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuvat oppilaan musiikillisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan käsin sekä musiikin elämyksellinen kokeminen. Opetusta voidaan toteuttaa sekä yksilö- että ryhmäopetuksena.

Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

11. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Paimion musiikkiopistoon otetaan uusia oppilaita vuosittain yhtenä tai kahtena ajankohtana, pääsääntöisesti lukuvuoden lopussa ja alussa.

Kaikki halukkaat uudet oppilaat ilmoittautuvat lähtötasotestiin, jossa lyhyesti kartoitetaan tulijan musiikillisia valmiuksia ja haastatellaan hänen musiikillisia intressejään ja tavoitteitaan. Tässä

yhteydessä myös tiedustellaan tulijan pääainevalintaa ja suunnitellaan alustavasti opetuksen toteuttamistapaa (ryhmä-, pari-, yksilöopetus, oppimäärän yksilöllistäminen jne.).

Mikäli uusia hakijoita on enemmän kuin Paimion opiston musiikkiopistosta vapautuvia oppilaspaikkoja, hakijat laitetaan jonoon lähtötasotestin pisteiden perusteella. Jonotuspaikka on voimassa koko seuraavan lukuvuoden ajan.

Kuororyhmiin otetaan uusia laulajia kahdesti vuodessa, lukuvuoden lopussa ja alussa. Hakijat osallistuvat jonotusperiaatteella lähtötasoa määrittävään testiin.

Musiikkitaitoa voi opiskella ja kuoroon, yhteissoittoon ja projekteihin voi osallistua myös ilman että tavoitteena on koko taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittaminen. Oppilas saa tällöin opinnoistaan saa osallistumistodistuksen.

Paimion opiston musiikkiopistossa järjestettäviä musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintoja voivat hakeutua opiskelemaan paimiolaiset sekä ne, joiden kotikunnan kanssa Paimio on tehnyt kotikuntasopimuksen. Muilta paikkakunnilta tulevat voivat hakeutua opiskelemaan Paimio musiikkiopiston avoimelle osastolle omakustannushintaan. He voivat osallistua yksittäisiin opintokokonaisuuksiin tai hakeutua taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän oppilaiksi.

Myös muut kuin Paimion opiston musiikkiopiston oppilaat voivat osallistua kuorotoimintaan, opiskella musiikin teoreettisia aineita sekä osallistua yhteissoittoon ja projekteihin. Opiskelija ei tällöin ole varsinaisesti Paimion musiikkiopiston musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opiskelija. Hän saa opinnoistaan osallistumistodistuksen.

12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Paimion opiston musiikkiopiston, oppilaiden ja vanhempien välinen vuorovaikutus on tärkeää, jotta oppilaiden musiikkiopinnot voisivat onnistua mahdollisimman hyvin. Toiminnassa pyritään hyvään vuorovaikutukseen ja rakentavaan yhteistyöhön. Tavoitteena on, että yhteydenotto puolin ja toisin olisi helppoa ja joustavaa. Sekä käytäntöön liittyvissä että periaatteellisissa asioissa on luontevinta keskustella ensin oman opettajan ja apulaisrehtorin kanssa, sen jälkeen tarvittaessa otetaan yhteys Paimion opiston rehtoriin ja sivistysjohtajaan.

Paimion opiston musiikkiopiston toiminnasta tiedotetaan tarpeen mukaan ja erilaisia kanavia hyödyntäen. Oppilaat ja vanhemmat otetaan mukaan keskusteluun toiminnan kehittämiseksi. Hyviä mahdollisuuksia osallistumiseen ja vaikuttamiseen tarjoaa Paimion musiikkiopiston tuki ry:n toiminta. Yhteistyön kehittämiseksi ja oppilaitoksen itsearvioinnin tueksi kerätään oppilailta ja vanhemmilta säännöllisin väliajoin palautetta mm. Virvatuli-mallin mukaan tehdyillä kyselyillä.

13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Paimion opiston musiikkiopiston opetuksen ja muun toiminnan sekä opetussuunnitelman kehittämistyössä itsearvioinnilla on tärkeä osa. Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa ja realisoituu tarkoituksenmukaisin väliajoin tiiviimpään ja perusteellisempaan oman toiminnan arviointiprosessiin. Yksi arvioinnin muoto on jatkuva palaute, jota musiikkiopisto saa vaikutuspiirissään olevilta tahoilta eli opettajilta, oppilailta, oppilaitosyhteisöltä ja sidosryhmiltä.

Paimion opiston musiikkiopistossa opettajien sekä fyysistä että psyykkistä jaksamista pyritään edistämään. Paimion kaupungin toimiva työterveyshuolto, työsuojelutoiminta, henkilöstöpäällikkö jne. ovat myös musiikkiopiston henkilökunnan käytössä.

Musiikissa taiteen perusopetuksen varsinainen tulos eli oppilaan suhde musiikkiin on vaikeasti mitattavissa. Lisäksi työn tulokset ilmenevät konkreettisesti usein vasta myöhemmin oppilaiden elämässä. Musiikkiopiston toiminnan kokonaisuutta voidaan kuitenkin arvioida punnitsemalla keskeisten toimintaperiaatteiden toteutumista käytännössä. Arvioinnin apuna voidaan käyttää mm. seuraavia näkökulmia:

- miten musiikkiopisto palvelee toiminta-alueellaan
- toteutuvatko sen ydintehtävät
- vastaako opetuksen tarjonta kysyntää
- toteutuuko alueellinen tasa-arvoisuus
- miten musiikkiopiston musiikkikasvatustyön laaja-alaisuus ja toiminnan monipuolisuus ovat kehittyneet
- millaista musiikkiopiston konserttitoiminta on määrällisesti ja laadullisesti
- miten oppilaat ovat sijoittuneet jatko-opintoihin ja ammattikoulutukseen
- milainen on oppilaiden opiskelumotivaatio: minkä verran ja mistä syistä opintoja keskeytetään, onko opetussuunnitelmaa sovellettu riittävän joustavasti.

Paimion kaupungin edustajana hyvinvointilautakunta valvoo ja arvioi Paimion opiston musiikkiopiston toimintaa ja opetussuunnitelman toteutumista. Arviointi toimii lähtökohtana myös opetussuunnitelman kehittämiseksi.

Opetussuunnitelma ohjaa taiteen perusopetuksen toteutumista Paimion opiston musiikkiopistossa. Opetussuunnitelma on asiakirja, joka elää ja kehittyy jatkuvasti, ja jota päivitetään tarpeen mukaan. Opetussuunnitelman muutokset valmistelee Paimion opiston musiikkiopiston opettajakunta apulaisrehtorin johdolla, ja ne hyväksyy Paimion kaupungin hyvinvointilautakunta.